

UDAIPUR

Rajasthan Indien 2008

Anteckningar

Davey Hammarsten

*Människan är som gräset men hon är också ett universium.
Alla dessa 560 000 människor i Udaipur, interaktiva, ett
ljudande liv, sammanställningar, sammanhang, sociala band,
beroendeförhållanden, livsytringar, möten...*

*.....kreativitet, att vara fri från avsikt och tanke,
mål och destination, fullfölja eller behärska. Vara sökande,
prövande, öppen för flödet, strömmen.....*

*Blicken hos en desperat människa, den fattiges blick, oemot-
ståndlig, man bara ger.
Blicken hos den beräknande, krävande, man drar sig undan.*

*Mannen som inte gick att prata med, han som tyckte att hela
hans affär var värd att köpas. Det var den också. Det var
rörande enkla saker, inget antikt, bara banala ting, hant-
verk, det mesta i trä, sten och tyg. Inget sofistikerat, därav
charmen. Bilar i trä, mortlar i marmor, fåglar i tyg, grova
former....*

från dagboken , Udaipur, september 2008

Lal Ghat

Udaipur är ljuvligt. Det har något av vad jag förväntat mig men mer, det milda ljuset, färgerna och behagliga livet. Där finns också smutsen, dammet och vanvården. Sjön är övergödd, det växer friskt på ytan eller sjukt mycket. Troligen går mycket avlopp fortfarande direkt ut i sjön. Här finns fattigdom, slumområden men också välstånd, rika basarer och turism. Men är man van vid Indien är det bättre här än på många håll.

Efter en natts resa från Delhi var jag långt ner i södra Rajasthan. Udaipur ligger utmed några sjöar som delvis är naturliga men som också utvidgats genom tiderna av maharajorna, de stora kungarna, som ville öka sin prestige och positiva eftermäle. Flera palats anlades utmed sjön och på öar. Det stora palatset i gamla staden reser sig som en dröm utmed sjöns stränder, nästan svävande i luften. Mitt i sjön i vitt ligger det gamla Lake Palace, numera ombyggt till ett lyxhotell, lyxigare än de lyxigaste. Jag hade ett rum på Dream Heaven Guest House med en enastående vy över sjön och palatsen. Det var något billigare än Lake Palace.

Eftermiddagssolen är milt pastellfärgad. Mängder av fåglar och trollsländor i luften. Ljud hörs från stadens gränder. Skolbarnen klädda i sina uniformer är på väg hem. Några kvinnor tjatrar och bråkar under min balkong. Båtar styr ut på sjön med turister för att se palatset utmed vattnet färgas gyllene av solens sista strålar.

En något sur hotellägare sitter på altanen och tittar ut över sjön, pratar med personalen ibland, gör ingenting i övrigt. Fåglar flyger förbi i flockar. Husen speglar sig fläckvis i sjön där det inte växer alger. Fridfullheten breder ut sig. Kvällen blir magisk, ljusen tänder upp palatsen och torgen, speglar sig i vattnet. Böneklockor från hindutempel blandas med utroparna från minareterna. På torget leker barn, jagar varandra. Timmarna går under stjärnorna som tänds. Sitter här och bara är.

Trapporna vid Lal Ghat

Jag vandrade genom gamla staden för att hitta en bank. Här är ett liv präglad av turism. Men mellan suverniraffärerna och handicraft-emporierna finns de vanliga sötsaksbutikerna, grönsakshandlarna och hushållsaffärerna. Ett vitalt och energiskt liv med alla överlevnadskonster. Detta lilla universum av köp, sälj, bygg, tillverka, laga. Plåtslagare, snickare, motorcykelverkstäder och bilverkstäder. Alla dessa affärer, blomstrande, mindre blomstrande och några på gränsen till förfall. Småskalighet, inriktning på en produkt eller butiker med nästan allt i en salig röra.

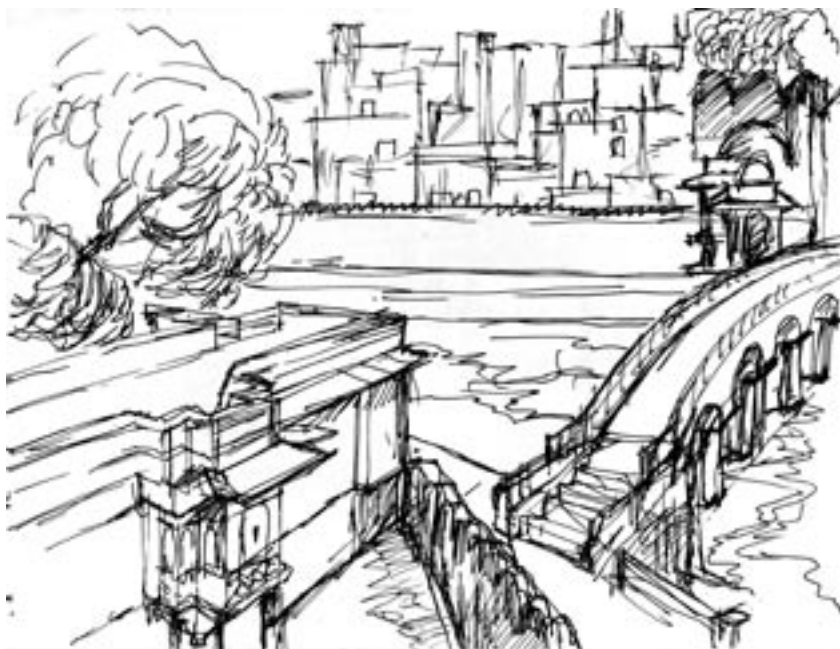
Drömmer mest hela natten som om djupsömnen inte fanns. Vaknar till bönutroparna och barnens rop och lek. Fåglarna kvittrar. Torget på andra sidan viken är full av dem. De flyger i svärmar, flockvis, gör eleganta gemensamma svängar över vattnet och landar vid strandkanten eller i ett träd. Kvinnorna sköljer ut kläder i vattnet nere vid trappornas slut.

Vid vattnet nedanför palatset

Han i hörnet som sålde fantastiskt goda samosas. En enkel vegetarisk fyllning, kryddig, vällagad, välfriterad. Serverades med lite sötsur sås, otroligt gott. Godare lunch kunde jag inte hitta. Återkom varje dag till samma ställe.

Att växla 100 dollar på en bank innebär att först hitta fönstret eller rummet där växlingen ska ske. Efter lite flackande och irrande i den livliga entrégången pekade en vänlig man mot övervåningen. Där kom jag till ett svalt rum med diskar och bord, datorer och massa papper. Tvärs över den glasade korridoren skymtade mängder av stora datorstativ, terminaler och monitorer.

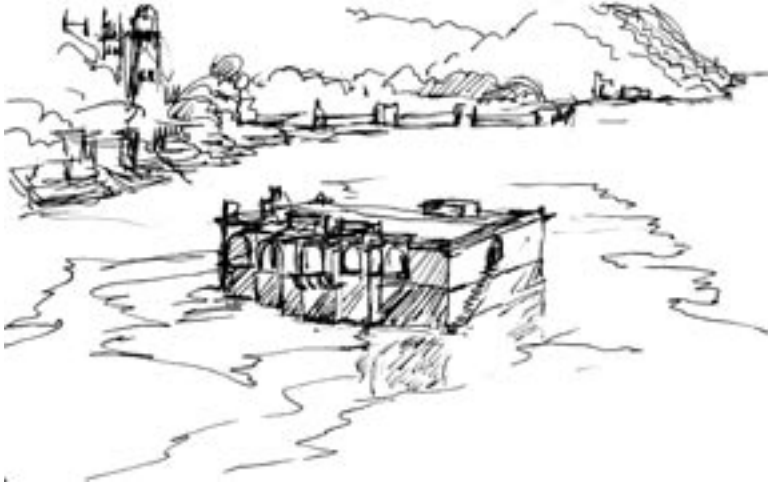

Vy från hotellet vid Hanoman Ghat mot Lal Gahat, gamla staden.

Jag lämnade fram 100 dollar och mitt pass med full förtröstan. Det förflöt en stund med registreringar i en dator, anteckningar gjordes i en liggare och ett papper skrevs för utlämningsdisken. På dess baksida fick jag skriva namn, hotell och hemadress samt en namnteckning. Med denna lapp i handen skulle jag till fönster 16 i bottenvåningen, till en cashier för att få ut pengar i rupees. En kvinna log medlidande och tog hand om lappen och sade att hon skulle visa mig. Det var tur för jag skulle aldrig hittat med alla nummer skrivna på hindi. Efter ytterligare en namnteckning på papperet, som bevis på att jag var jag och inte någon annan som råkat hitta lappen, fick jag ut mina pengar.

Ett omgärdat tempelområde tjänade som klassrum för en småskola

En liten haveli mitt ute i viken

Del av Lake Palace

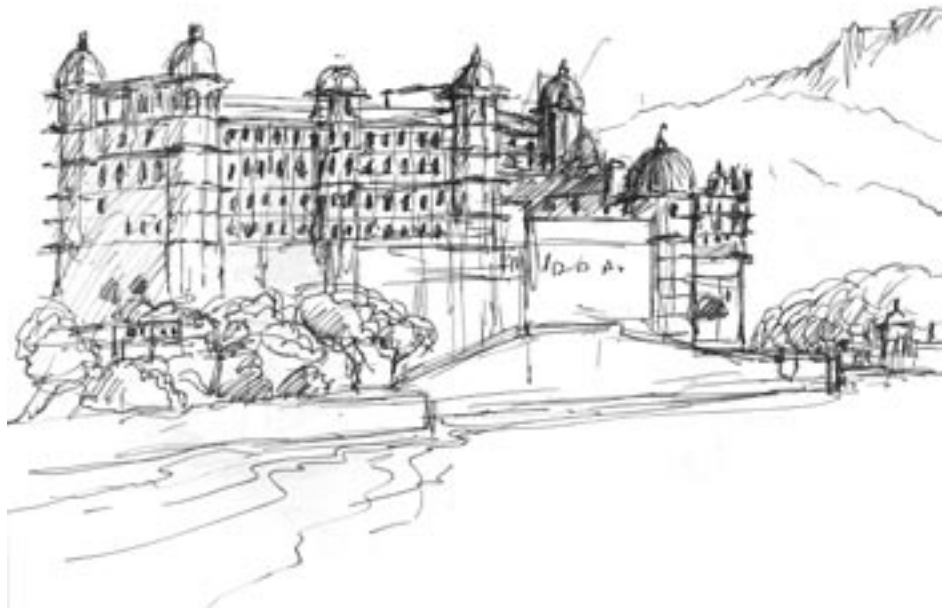
Turister på hotellet breder ut sig på divanerna

Det finns alltid en önskan hos turisten att vara nära folket, det där att smälta in. Som västerlänning är man numera inte en kuriositet som alla vill se utan bara en påpassad presumtiv köpare. Kan man språket är redan det en bra start för prutandet men ger inte alltid ett önskat resultat. Folket börjar bli modernt och alla med inkomster bär på en mobiltelefon. Två kvinnor med en scooter. Den hade kickstart vilket inte var ett problem för den ene och den andra hoppade upp där bak. Klädseln var elegant sari.

Dessa gamla tygstycken är så vackert broderade, färgerna naturliga och mönstret så varierat, från abstrakt till figurativt. Man vet dock inte alltid vad som är tillrättalagt för turisterna och vad som är äkta gammalt hantverk. Det går att bleka färger och patinera ytor. Blev förtjust i ett hängande snöre med träkulor där små fåglar i tyg var uppträdda med jämna mellanrum. Livfullt och dekorativt där flera stycken kunde bilda en jalousi. Någon påhittig hantverkare hade trätt upp små kameler istället vilket inte kändes lika äkta.

Köpte färggranna armringar, broderade små väskor, lakan med tryckta mönster, leksaker, handbundna skissblock, parfymer och tvålar.

Sov bättre inatt, känner mig ut-sövd. Kom tidigt iväg till palatset för en rundtur. Funderade över om palatset ser större ut än det är. Den släta höga murytan avslutas med utskjutande balkonger och tornrum. Där inne fanns en fantastisk labyrinth av gångar som användes av tjänarna för att snabbt kunna dyka upp var som helst och stå till tjänst. Maharajan hade bredare väg upp till lustgårdarna, pelarsalarna, takterrasserna, de inglasade balkongerna och tornrummen med utsikt åt alla väderstreck. Spegelförsedda gemak, mosaik i sten, glas, pärlemor och handmålat kakel. Rum med miniatyrmålningar som till storleken

City Palace vid sjön Pichola

på 100 x 150 cm inte blev så mycket ”miniatyrer” men stilen var liten med fin pensel. Väggmålningar med ett myller av hus, människor, djur och

händelser som skildrar livet i palatset, maharajans deltagande i fester, spelande polo, jagande tigrar, rådjur, vildsvin, leoparder och björnar. Målningarna berättade oftast hela jaktförloppet i en bild. Först hur jaktsällskapet med hundar föste tigern mot bakhället där maharajan satt gömd i en kamouflerad koja. En del av målningen visar att den blev skadeskjuten, fick ett dödligt sår som lämnar blodspår i marken. Tigern jagas in i en ravin där den slutligen dödas av jaktsällskapet med spjut och svärd.

Sjön Pichola

Gemak med divaner, hängande sängar, troner med sidenkuddar i granna färger. Ångdrivna fläktar! Kanske mer som status. Det fanns nog tillräckligt med tjänare till att fläkta kungen sval. Mycket marmor, ljus sandfärgad kalksten, mosaikpelare, fönster med stornornament och hela gallerverk i sten utmejslade i sirliga mönster.

Den sista maharajan och maharanin var bosatta i ett hörn av palatset. Det verkar som om palatset utökades hela tiden och växte och varje maharaja lade ytterligare en balkong eller torn till det redan enorma palatset. Den populära dynastin Mervar hade regerat ända sedan 700-talet och blev den äldsta i världshistorien innan de vid befrielsen överlämnade allt till folkligt styre. Vid varje kröning fylldes ett kar i marmor med 100 000 silvermynt där en fjärdedel gavs till palatsets tjänare

City Palace, borggården som vetter mot staden.

Vid en slutna gård de sk "haveli" högt upp i palatset, en sal med oräkneliga mängder pelare...

och resten distribuerades till de fattiga i staden. Mängder av festivaler året runt gav inte grogrund för några folkliga uppror.

Udaipur har Asiens enda observatorie för att studera solen. Kanske lyser solen här extra mycket och förhållandena är goda. Man anordnade Udaipur Solar Race. Sol-drivna fordon från hela världen deltog i en tävling. I palatset fanns en utställning med bilder på de uppfinningsrika farkosterna.

En het morgon, den sista i Udaipur som jag gärna återvänder till. Den vänliga atmosfären, de färggranna basarerna och romantiska vyerna. Vitaliteten och energin. Ett fredligt ställe.

Dagboksanteckningar och skisser

Davey Hammarsten

© 2008

UDAIPUR